

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เป็นการศึกษาเชิงบรรยาย (Descriptive
Research) โดยผู้วิจัยจะนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 1,901 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำ
แพงเพชร เขต 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 320 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง
เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

สำหรับการขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1. แบ่งประชากรเป็นชั้นภูมิ โดยใช้อำเภอ / กิ่งอำเภอ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา เป็นตัวแปรแบ่งชั้นภูมิ
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ
3. กำหนดจำนวนครูในสถานศึกษา ในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วนของจำนวนครูที่

กำหนดในข้อ 2

สำหรับรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรของครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน ประจำปีการศึกษา 2546

อำเภอ / กิ่งอำเภอ	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม
	ต่ำกว่า 10 ปี	มากกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	ต่ำกว่า 10 ปี	มากกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	ต่ำกว่า 10 ปี	มากกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	
ขานูวรัถักษบุรี	47	72	79	234	47	124	603
คลองขลุ้ง	14	110	54	153	32	87	450
คลองลาน	70	107	68	73	20	17	355
ทรายทองวัฒนา	20	49	24	32	6	5	136
ปางศิลาทอง	32	44	47	33	18	20	194
บึงสามัคคี	13	47	18	47	9	29	163
รวม	196	429	290	572	132	282	1,901

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน ประจำปีการศึกษา 2546

อำเภอ / กิ่งอำเภอ	ใหญ่		กลาง		เล็ก		รวม
	ต่ำกว่า 10 ปี	มากกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	ต่ำกว่า 10 ปี	มากกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	ต่ำกว่า 10 ปี	มากกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี	
ขานูวรัถักษบุรี	9	12	13	39	8	21	102
คลองขลุ้ง	2	19	9	25	5	15	75
คลองลาน	12	18	12	12	3	3	60
ทรายทองวัฒนา	3	8	4	6	1	1	23
ปางศิลาทอง	5	7	8	6	3	3	32
บึงสามัคคี	2	8	3	8	2	5	28
รวม	33	72	49	96	22	48	320

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง การเสริมสร้างพลังอำนาจกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล สอบถามเกี่ยวกับขนาดสถานศึกษาและ ประสบการณ์ในการปฏิบัติของครูในสถานศึกษาที่ได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบันลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดของแคนเตอร์ (Kanter 1977) และบราวน์ (Brown 1987) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามครั้งนี้ ประกอบด้วยข้อคำถาม แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ

1. การได้รับอำนาจ ประเด็นสำคัญ 3 ด้าน คือ

1.1 การได้รับข้อมูลข่าวสาร

1.2 การได้รับการส่งเสริมสนับสนุน

1.3 การได้รับทรัพยากร

2. การได้รับโอกาส

2.1 ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

2.2 การเพิ่มพูนความสามารถและทักษะ

2.3 การยกย่องชมเชยและการยอมรับ

3. การได้รับอิสระ

4. การได้รับความไว้วางใจ

5. การได้รับความเคารพ

ลักษณะแบบสอบถามส่วนนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้คะแนน ดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงตามความเป็นจริงมากที่สุดในการปฏิบัติงานให้ 5 คะแนน

เป็นจริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงตามความเป็นจริงมากในการปฏิบัติงานให้ 4 คะแนน

เป็นจริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงตามความเป็นจริงปานกลางในการปฏิบัติงานให้ 3 คะแนน

เป็นจริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงตามความเป็นจริงน้อยในการปฏิบัติงาน ให้ 2 คะแนน

เป็นจริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงนั้นตรงตามความเป็นจริงน้อยที่สุดใน การปฏิบัติงาน ให้ 1 คะแนน

การแปลคะแนน มีเกณฑ์การคิดคะแนนการเสริมสร้างพลังอำนาจในการปฏิบัติงาน โดยนำคะแนนแต่ละคนรวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย ใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมาย คะแนนเฉลี่ย การเสริมสร้างพลังอำนาจในการปฏิบัติงาน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การเสริมสร้างพลังอำนาจในการปฏิบัติงาน
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ พาร์สัน (Parsons 1964) เป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามส่วนนี้เป็น มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) กำหนดระดับประสิทธิผลเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุดให้	5	คะแนน
มาก	หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมากให้	4	คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลางให้	3	คะแนน
น้อย	หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง มีประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุดให้	1	คะแนน

การแปลผลคะแนน มีการเกณฑ์คิดคะแนนประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยนำ คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนรวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย ใช้หลักการแปลผลค่าเฉลี่ยในการให้ความหมาย คะแนนเฉลี่ยประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร 2538 : 54 – 56)

คะแนนเฉลี่ย	สถานศึกษามีประสิทธิผล
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจและประสิทธิผลของสถานศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2 กำหนดขอบข่ายการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้
- 3 สร้างแบบสอบถามครอบคลุมขอบข่ายการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดของแคนเตอร์และบราวน์ (Kanter 1977; Brown 1987 : unpage อ้างถึงใน รัตนา ลือวานิช 2539 : 90) และสร้างแบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยใช้แนวคิดของพาร์สัน (Parsons 1964)
- 4 นำเสนอร่างแบบสอบถามต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาตามกรอบแนวคิด แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป
- 5 นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความเหมาะสมที่จะเก็บข้อมูล ได้แก่
 - 5.1 รศ.ดร.ชูชีพ พุทฺธประเสริฐ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - 5.2 ผศ.ดร.ทวนทอง เขาวงกิตพิงส์ อาจารย์ผู้สอน ระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
 - 5.3 ผศ.ดร.สุนทรี ดวงทิพย์ อาจารย์ผู้สอน ระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
 - 5.4 นายสุทิส ทองสนิทกาญจน์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชรเขต 2
 - 5.5 นายสุนทร นุชทรวง หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยพบว่า แบบสอบถามตอนที่ 2 จำนวน 64 ข้อ ได้ค่า IOC = 0.8 จำนวน 2 ข้อ ค่า IOC = 1 จำนวน 62 ข้อ แบบสอบถามตอนที่ 3 จำนวน 40 ข้อ ได้ค่า IOC = 0.8 จำนวน 3 ข้อ ค่า IOC = 1 จำนวน 37 ข้อ
7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาความเที่ยง (Reliability) โดยทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาในการวิจัย

ครั้งนี้ จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient)

7.1 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 64 ข้อ ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ส่วนองค์ประกอบรายด้าน มีค่าความเที่ยง ดังนี้

7.1.1 การได้รับอำนาจ

7.1.1.1 การได้รับข้อมูลข่าวสาร (ข้อ 1-10) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.72

7.1.1.2 การได้รับการส่งเสริมสนับสนุน (ข้อ 11-24) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91

7.1.1.3 การได้รับทรัพยากร (ข้อ 25-30) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.75

7.1.2 การได้รับโอกาส

7.1.2.1 ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (ข้อ 31-34) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.76

7.1.2.2 การเพิ่มพูนความสามารถและทักษะ (ข้อ 35-42) มีค่าความเที่ยง

เท่ากับ 0.82

7.1.2.3 การยกย่องชมเชยและการยอมรับ (ข้อ 43-46) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.77

7.1.3 การได้รับอิสระ (ข้อ 47-52) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.86

7.1.4 การได้รับความไว้วางใจ (ข้อ 53-58) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.88

7.1.5 การได้รับความเคารพ (ข้อ 59-64) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92

7.2 แบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จำนวน 40 ข้อ ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 ส่วนองค์ประกอบรายด้าน มีค่าความเที่ยง ดังนี้

7.2.1 การปรับตัว (ข้อ 1-10) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90

7.2.2 การบรรลุเป้าหมาย (ข้อ 11-20) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82

7.2.3 การบูรณาการ (ข้อ 21-30) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82

7.2.4 การรักษาแบบแผนวัฒนธรรมองค์กร (ข้อ 31-40) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.69

แสดงว่า แบบสอบถามการเสริมสร้างพลังอำนาจกับประสิทธิผลของสถานศึกษามีค่าความเที่ยง (Reliability) อยู่ในระดับสูงทั้งสองฉบับ

8. นำแบบสอบถามให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำไปจัดพิมพ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยทำหนังสือแนะนำตนเอง เสนอผู้บริหารสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือแจ้งขอความร่วมมือในการวิจัยด้วยตนเองเป็นบางส่วน และบางส่วนจัดส่งถึงกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยแนบซองติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ตัวเอง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่กลุ่มตัวอย่างในกรณีส่งแบบสอบถามคืนมา
4. นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 320 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 318 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติพื้นฐานความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์การเสริมสร้างพลังอำนาจ และประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์
3. เปรียบเทียบการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ใช้วิธีการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ซึ่งถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบความต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe) เปรียบเทียบการเสริมสร้างพลังอำนาจของครูในสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test Independent)
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)